

UIT D' OUDE DOOS

JUFFROUW BALJET

Tot de inwoners van het vroegere Ede die een overbekende naam droegen, maar nu al lang in het vergeetboek zijn geraakt, behoort ongetwijfeld ook juffrouw Baljet. Als onderwijzeres van de Openbare Lagere School aan het Maandereind, heeft zij talrijke Edenaren de eerste beginselen van de lees- en schrijfkunst bijgebracht. Na het behalen van de akte, solliciteerde zij naar een vacante plaats aan deze school. Het personeel voor de O.L. school werd door de gemeente benoemd; de betrokken wethouder verzocht haar voor nadere kennismaking op het gemeentehuis te komen. De eerste indruk viel niet mee. Zij was nogal klein van stuk en de wethouder gaf onomwonden te kennen dat hij liever een forser figuur voor de klas zag staan. Die had meer overwicht op de kinderen en kon zonodig krachtig ingrijpen. Juffrouw Baljet vertrouwde hem toe dat daaraan niet viel te veranderen maar dat voor rust en orde ook door lichtgewichten kon worden gezorgd.

Juf Baljet te midden van de 1e klas van de Openbare Lagere School aan het Maandereind 1938

Met succes, per 1 januari 1921 werd zij tot onderwijzeres benoemd en zou tot haar penionering aan de school verbonden blijven. Bij haar indiensttreding was het schoolgebouw, daterend uit 1863, al sterk verouderd. Er stonden nog klompenbakken; grote salamanderkachels zorgden in de winterdag voor verwarming, terwijl voor verlichting in elk lokaal een gaslamp hing. Het gebouw werd

schoongehouden door Griet Jacobs ook al een bekende vrouw die in één van de kleine huisjes tegenover de school woonde. Griet hield “commensaals” zoals zij het zelf uitdrukte en was een bazige vrouw waarvoor de kinderen meer ontzag toonden dan voor sommige leerkrachten. Als er grote beurten werden gegeven werd Griet veelal bijgestaan door één van haar vaste kostgangers, Ab Gerritsen. Juffrouw Baljet had het niet erg op hem; Ab hield niet van overtollige rommel; had zij wat zorgvuldig gekweekte plantjes op de vensterbank staan, waren griffel en sponzendozen niet secuur opgeborgen, Ab veegde met zijn grote stalbezem alles de klas uit onder het motto: “opgeruimd staat netjes”.

Juffrouw Baljet heeft overigens meer gedaan dan alleen lesgeven; samen met haar zuster Frida, die muziklerares was en piano en orgellessen gaf, studeerde zij met de kinderen verschillende operettes in. Het betekende iets geheel nieuws voor Ede en de uitvoeringen in “Buitenlust”, later ook wel in het openluchttheater, werden een daverend succes. Schrijver dezes, in die jaren leerling van de Paasbergschool waar men van al dat moderne gedoe niets wilde weten, mocht eens met een buurjongetje naar een dergelijk optreden in “Buitenlust”. Er werd “Repelsteeltje” opgevoerd; ik was opgetogen over de fraai uitgedoste kinderen en de vrolijke liedjes. Nog altijd zijn twee regels bij mij blijven hangen, gezongen door een zeer jeugdige acteur, verscholen achter een soort boomstok: “Ik ben blij dat niemand weet, dat ik Repelsteeltje heet”. Inderdaad juffrouw Baljet is van onschatbare waarde geweest voor de haar toevertrouwde jeugd.